

A woman with short dark hair, wearing a bright yellow cardigan over a black top, stands in front of a rustic wooden wall. She has her hand on her hip and is looking slightly to the side with a thoughtful expression. The lighting is warm and natural, highlighting the textures of the wood and her clothing.

“Opgeven is geen
optie. Ik kan mijn
dochter toch *niet in
de steek laten?*”

MARIJE'S DOCHTER IS VERMIST

“De dag dat ze verdween, is mijn leven uiteengespat”

Bijna acht jaar geleden verdween Sophia Koetsier in een Oegandees wildpark. Haar moeder, Marije Slijkerman (66), blijft haar zoeken. “We hebben alleen maar vragen, geen antwoorden.”

Interview DEBORAH LIGTENBERG *Fotografie* PETRA HOOGERBRUG

“Sophia’s paspoort en wat kleding. Elke keer als ik naar Oeganda ga om mijn dochter te vinden, heb ik dit bij me. Ik ben er één keer geweest omdat ik dat wilde en tweeëntwintig keer omdat het móet. Elke keer hoop ik dat het de laatste reis naar dat land zal zijn, omdat we samen naar huis gaan. We weten dat we Sophia misschien nooit terug zullen zien, nooit zullen weten wat er met haar is gebeurd, maar dat is niet mijn uitgangspunt. Zolang we geen bewijs hebben van het tegendeel, is ze er voor ons.

Inmiddels heb ik veel contacten gelegd in Oeganda, ook bij politie en openbaar ministerie. Ik sprak met de president en first lady, met mensen met wie Sophia werkte en omging. Ik probeer zo veel mogelijk mensen te vinden die mogelijk meer informatie hebben. Altijd in de hoop om dichterbij Sophia te komen. Die reizen zijn niet makkelijk om te maken, maar opgeven, niets doen, is geen optie. Ik kan mijn dochter toch niet in de steek laten? Ze mag beslist niet vergeten worden.”

BIPOLAIR

“Sophia speelt mooi piano, ze schrijft leuk en tekent goed. Ze danst graag en heeft veel vriendinnen. Na het VWO haalde ze in één keer haar bachelor medicijnen aan de universiteit van Amsterdam, met prima cijfers. Altijd had ze baantjes erbij. Tijdens haar studie werkte ze als flexwerker in de

thuiszorg. Ze is ambitieus, een harde werker. Heel gefocust ook; als ze iets in haar hoofd heeft, houdt niets haar tegen.

Kort voor haar zestiende verjaardag is vastgesteld dat Sophia bipolair is. Een kenmerk daarvan zijn stemmingswisselingen, van hoog naar laag. Sophia behoort echter tot de kleine groep die alleen manisch wordt. Ze wordt dan heel energiek, maar slaapt slecht. Dergelijke manische episodes, veroorzaakt door stress, een overvloed aan prikkels, hebben we drie maal meegemaakt. Steeds met lange tussenpozen van twee jaar of langer. Met medicatie en rust herstelt ze snel. Het heeft haar ook nooit ergens in belemmerd. Depressief hebben we haar nooit gezien. Toen Sophia eind augustus 2015 op haar eenentwintigste naar Oeganda vertrok om acht weken stage te lopen in een ziekenhuis, was ze heel stabiel. Mijn man en ik, en ook haar behandelaar, maakten ons geen zorgen.”

ANDER GEDRAG

“Sophia had het er erg naar haar zin, wat we al wisten van haar uitgebreide wekelijkse verslagen aan ons. Ik ging naar Oeganda om haar op te zoeken. Ik wilde mijn dochter in een witte jas zien in een Afrikaans ziekenhuis. Zij vond dat ook leuk, anders was ik niet gekomen. De laatste keer dat ik haar zag zijn we samen gaan eten. Ze zei toen dat ze eigenlijk nog niet klaar was om naar huis te gaan. ▶

“Het voelt als een *continue* strijd tussen hoop en wanhoop”

Als ze haar zouden vragen nog twee maanden langer te blijven, zou ze zo ‘ja’ zeggen. De volgende dag was haar laatste dag in het ziekenhuis en de dag daarna ging ze nog twee weken door het land reizen. Op 28 oktober werd ik, nog in Kampala, gebeld door een van haar Nederlandse reisgenoten. Zij maakten zich zorgen, want de laatste paar dagen vertoonde Sophia afwijkend gedrag. Ze wisten inmiddels dat ze bipolair is en dit zou een manier kunnen zijn. Ze wilden haar terugbrengen naar Kampala. Ik wist direct dat Sophia dat niet zou willen, ze had me die middag nog gebeld en verteld dat het zo’n mooie reis was. Daarom adviseerde ik ze een smoes te verzinnen zodat niet direct duidelijk was dat de reis werd afgebroken. Achteraf denken wij dat Sophia het wel degelijk heeft geweten, ze hoort en ziet altijd alles. En toen was ze weg.”

NIET-PLUISGEVOEL

“Ruim veertig uur na Sophia’s verdwijning werd een bizar spoor langs de rivier de Nijl gevonden. Stukjes stof, een paar vastgebonden aan dood hout, andere stukjes op de grond, samen één broekspijp. Een opvallend schone schoen en twee losse binnenzolen. Haar zonnebril, een stoffen etuitje. Hoog in een boom een slipje, dat over een tak getrokken was. Ik heb het allemaal zien liggen en alles gefotografeerd met een heel sterk niet-pluisgevoel, en dat er mensen moesten zijn die meer wisten. De lokale politie ging er meteen vanuit dat Sophia te water was geraakt en verdronken,

“De spullen die gevonden zijn, noemen deskundigen een dwaalspoor”

of aangevallen door een wild dier. Maar dan had je bloedsporen moeten vinden, sporen van een worsteling, en natuurlijk menselijke resten. Die waren er niet. Ik herkende Sophia’s hand hier echt niet in. Veel meisjes van haar generatie zijn behoorlijk preuts, alleen naar de sauna op badkledingdag, dat soort dingen. Haar slipje uittrekken? Geen sprake

van. En waar was dan de kleding van haar bovenlijf? Als iemand gaat zwemmen vind je toch een hoopje kleding? Diverse deskundigen hebben het later een ‘gemanipuleerd sporenbeeld’ genoemd, een dwaalspoor. Dat lijkt ons goed mogelijk, want we hebben iets dergelijks van Sophia, in welke conditie dan ook, nooit gezien. Het is zó atypisch, zo niet wie zij is.

Omdat er zo veel niet klopt moeten we alles blijven doen wat mogelijk is om haar te vinden, en blijf ik teruggaan naar dat land om Sophia onder de aandacht te houden. Meestal alleen, ik ben eraan gewend alleen te reizen en heb daar een netwerkje opgebouwd. Mijn man is niet zo’n reiziger en minder fit. De jongens zijn beiden een keer mee geweest, maar ik wil hen er zo min mogelijk mee belasten. Ze hebben een heel leven voor zich. Het gaat met hen naar omstandigheden goed; de een heeft zijn eerste echte baan, de ander hoopt in september aan een tweede master te beginnen.”

ONVERTEERBAAR

“Het onderzoek naar haar verdwijning was zeer gebrekkig, zoals in Oeganda inmiddels ook is toegegeven. Vrijwel direct na Sophia’s verdwijning werd ook gesproken van *mental problems*, met andere woorden: ‘ze was gek en heeft iets raars gedaan’, dus het moet een fataal ongeluk zijn geweest. Einde verhaal. Zowel de politie in Oeganda als in Nederland kwam snel tot deze ‘conclusie’. Maar het is zo’n raar verhaal, het klopt gewoon niet. En als je niets weet, hoe kun je dan zo makkelijk andere scenario’s, waaronder een misdrijf, uitsluiten? Een dergelijke tunnelvisie is onverteerbaar. Wij kunnen niet uitsluiten dat Sophia de verkeerde mensen is tegengekomen. Wat er daarna is gebeurd, weten we niet. Vanuit Nederland is weinig hulp gekomen. De gevonden stukken laten onderzoeken op DNA werd in Nederland niet zinvol gevonden, omdat ze niet naar behoren waren veiliggesteld door de Oegandese politie. Dat hebben we uiteindelijk zelf laten doen. Er is mannelijk DNA op de stukken aangetroffen, maar tot op heden is er geen match gevonden. Het openbaar

*Marije en haar dochter
Sophia, samen in Oeganda.*

ministerie in Amsterdam heeft zich altijd terughoudend opgesteld. Wij voelen ons erg in de steek gelaten door de Nederlandse autoriteiten, met uitzondering van de Nederlandse ambassadeur in Oeganda, die steun biedt waar ze kan.

“Geen kind is zo aanwezig als een vermist kind. Voor mij is Sophia er altijd en overal”

Ik kan mij niet voorstellen dat Sophia er niet meer is, zo voelt het helemaal niet. Of dat moederlijke intuïtie of *wishful thinking* is, weet ik niet. Haar verdwijning is een grote puzzel waarvan de meeste stukjes ontbreken. Als je niets weet, is alles mogelijk en ik geloof hardnekkig in wonderen. De meest onwaarschijnlijke dingen gebeuren immers in het leven. En Sophia is heel sterk, fysiek en mentaal. Als ze nog leeft, denken wij dat ze niet vrij is, anders zou het heel moeilijk te begrijpen zijn dat ze geen contact opneemt. Onder welke omstandigheden ze dan leeft... Ik probeer daar zo min mogelijk aan te denken.”

HOOP EN WANHOOP

“De dag dat Sophia verdween is mijn leven uiteengespat en de brokstukken liggen nog overal. Onbekommerd lachen of ergens intens van genieten; het gaat gewoon niet meer, alsof overal een rem op zit. Een serieus boek lezen; het lukt niet, concentratie ontbreekt. Muziek luisteren; veel te emotioneel, vooral pianomuziek.

Geen kind is zo aanwezig als een vermist kind, voor mij is Sophia er altijd en overal. Een vermissing is nergens mee te vergelijken, je weet niets. Therapie heeft geen zin, wat valt er te verwerken? Het trauma duurt voort. Het is een continue strijd tussen hoop en wanhoop, het niet weten is slopend. Wij hebben alleen maar vragen en geen antwoorden. Bij onze eerste ontmoeting in Oeganda maakte Sophia een foto van ons samen. Een lachende moeder met een lachende dochter. Dezelfde mond, neus, hals en voorhoofd. Ze horen bij elkaar. Die gezichten zijn alle twee weg en ik wil ze zo graag terug. Mijn enige wens. Ik mis haar verschrikkelijk. De confrontatie met haar afwezigheid is er vaak. Een moeder en dochter die gearmd wandelen, kan ik dat ooit nog? Een jonge vrouw die over straat fietst, met zo'n rommelig knotje in donkerblond haar, net als Sophia. Maar ze is het niet. Haar oude fiets staat voor ons huis. Sinds haar vertrek heb ik de banden nog maar drie keer op hoeven pompen. Alsof die fiets op haar wacht. Net als wij.” □

PS Sophia Koetsier (toen 21) liep in 2015 stage in een ziekenhuis in de Oegandese hoofdstad Kampala. In het wildpark Murchison Falls National Park zou ze op 28 oktober 2015 naar een wc-gebouwtje zijn gelopen, daarna is ze niet meer gezien. Dankzij de lobby van Marije is in Oeganda een nieuw onderzoek gestart naar Sophia's mysterieuze verdwijning. findsophia.org